

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentulu se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domnii colectori.

Sumariu: Unu altu discursu scolasticu alu dlui Dimitrie A. Sturdz'a. — Episcopulu Nicolae Popea. — † Necrologu, Dimitrie Moldovanu. — Pàrti alese din istori'a Transilvaniei. — Diagnosele Cryptogameloru vasculare. — Sciri scolare. — Procése verbale ale comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luate in siedinti'a dela 3 si 9 Iulie n. — Avisu la deschiderea scólei civile de fete. — Concursu.

Unu altu discursu scolasticu alu dlui Dimitrie A. Sturdz'a.

Simtimu necesitatea, cá dintre cele 35 de discursuri pronuntiate la diverse ocațiuni de càtra fostulu ministru alu culteloru si alu instructiunei publice se mai reproducemu inca numai vre-o doue si anume astadata pre celu din 16/28 Februaru 1887 dela Asilulu Elen'a Dómn'a.

„Luni, in 16 Februarie, la óra 1 dupa amédi, dlu Sturdz'a a instalatu pe domnisiór'a Felicia Racovitia, cá directrice a Asilulu Elen'a Dómn'a.

Intregu personalulu Asilulu, precum si elevele acestui institutu erau intruniti in sala cea mare, cându dlu Dimitrie Sturdz'a introduse pe noua directrice, cària 'i adresà urmatórele cuvinte:*)

Dómn'a mea.

Ati binevoitu a asculta de insistinti'a Majestatiei Sale Reginei si v'ati decisu a pàrasí liniscea d-vóstra, pentru a primí sarcin'a laboriósá de a conduce acestu institutu.

Insasi acésta decisiune a d-vóstra formédia pentru Asilu o situatiune noua, care'i asigura esírea din starea caotica in care se afla astadi si intrarea'i intr'o organizare sistematica cu tieluri bine definite.

Sunt convinsu, cá mesurile ce amu luatú pentru restabilirea disciplinei institutulu, prin departárea elementeloru principale de desordine, introducerea imediata a unui regulamentu de ordine si de disciplina scolara, stabilirea unei programe de studiu bine chibsuíta, si in fine autoritatea d-vóstre, voru reda Asilulu renumele ce'lu avea si pe care, o spunu cu durere, erá in ajunu de a-lu perde.

*) Vedi „Monitorulu Oficialu“ Nr. 253, din 17 Februarie 1887.

Pentru a conduce o scóla trebuie multa munca; inse ia este usióra pentru acela care e petrunsu de marimea datoriei ce ia asupra'si si care singuru stà in fiecare momentu esemplu neclintitu de virtute, de datorie, de consciintia, de adeveru, de ordine. Atunci conducatorulu scólei e ca unu faru, a càruia lumina e continúu aprinsa, spre a aretà tuturoru calea, intarindu pe cei buni in mersulu loru pe calea cea dreapta, ajutându pe cei slabi se nu alunece pe càrările intunecóse.

Nu potú dar de càtu a felicitá Asilulu de decisiunea d-vóstra si sperédiu cà dela micu pàna la mare voru intielege si voru pricepe, cà in acestu momentu solemnú Asilulu a càpetatu o mama doiósá, dar totodata o mama, care stie, cà precum pàrintii cei buni au cea mai mare bucurie sufletésca de a vedea pe copiii lorú crescéndu, cum dice Evangeli'a, in fric'a lui Dummedieu si in intielepciune, asemenea preocuparea lorú constanta este de a-i ferí de totu lucrulu reu.

Personalulu didacticu alu scólei trebuie sè se pàtrunda de unu adeveru fórte simplu, dar care este fundamentulu pe care se ridica scól'a: cà elu nu este unu scopu, ci instrumentulu pentru a ajunge la scopu, cà elu este pentru scóla si nu scól'a pentru dènsulu, in fine cà in scóla elevii au dreptulu la devotamentulu celu mai nemàrginitu alu personalulu didacticu pentru viitorulu lorú.

Personalulu pedagogicu alu scólei are misiunea cea mai delicata, càci elu trebuie prin purtarea lui corecta intru tóte, corecta in totu momentulu, se dea celu intàiu esemplulu viu a tóta rânduial'a si purtarea cea buna. Daca unu omu onestu nu trebuie se schiópete nici odata in viati'a lui spre unu lucru reu, cu atátu mai puçinu trebuie se schiópete acela, pe care celu mai micu si celu mai fragetu se silesce a'lu imitá. Intàia datorie a unui omu cultu, cu simtieminte religióse si morale este de a'si infrànge intrènsulu totu ce este reu: acésta este o conditie *sine qua non* pentru acei cari sunt intr'unu contactu zilnicu si de fia-care óra cu copiii, cá crescatori ai

loru. Viati'a trebuie se le fia cá unu cristalu, in care nu se afla nici cea mai mica pata.

Unu lucru primordialu ceru dela d-vóstra, cá se ve concentrați silintiele intr'unu devotamentu comunu, intr'o întielegere fratiésca pentru prosperitatea acestui institutu. Imparecherile, urele, discordiile, trebuie se dispara cu desavérsire, si ministerulu este hotarítu, cá pe cátu 'si va pune tóta silinti'a de a da Asilului totu ce'i trebuie in privirea morala si materiala, asemenea se fia de cea mai mare energie pentru a stárpí relele obiceiuri din acésta scóla.

Facu atentu la acésta si pe personalulu administrativu intregu. Ministerulu nu v'a crutia pe nici unulu, ori care 'i ar fi positiunea si vechimea, care va fi cauza de desordinu si de scandalu. Se fia odata pentru totu-déun'a, bine stiutu de toti, — cá nimeni din cei cari locuescu in Asilu, nu are dreptu de a face din locuinti'a loru aci unu locu de petrecere — cá nimeni din cáti locuiescu in Asilu nu au dreptulu a nesocoti ordinea severa, care trebuie se domnésca in ori ce scóla, care merita acestu nume, — cá nimeni din cáti locuescu in Asilu nu au dreptulu de a deveni instrumentele unei rele deprinderi óre carei, cáci o rea deprindere, cátu de mica si neinsemnata la inceputu, este sorgintea celoru mai mari desordini viitóre.

Daca inse personalulu didacticu si pedagogicu alu Asilului, daca personalulu administrativu alu Asilului au a'si indepliní cu totii datoriile loru cátra scóla: elevele Asilului si ele au mari si insemnate datorii.

Se nu 'si inchipuiasca nici un'a din eleve, cá ele, intrate odata in Asilu, au drepturi si nu au datorii. Mai àntàiu de tóte trebuie se spunu elevelor, cá omulu se nasce in lume cu datorii si cá acestea 'lu urmarescu pâna in mormèntu. Drepturile esista numai pentru acela care 'si cunosce, care 'si pazesce, care 'si face datoriile. Datoriile elevelor unei scóle sunt fórte simple — se invetie si sè se pórté bine. Cine nu invatia si cine nu se pórtá bine in scóla, nu numai nu merita a siedeá in scóla, dar nu trebuie se mai faca parte din scóla, pentru cá impédica pe cei-lalti scolari in mersulu loru sanatosu si dreptu. Asia dar elevele Asilului voru sti cá ministerulu va eliminá din acestu institutu fàra crutiare pe tóte elevele, cari nu invatia si cari se pórtá reu. Cine nu va pazí rânduial'a scólei, cine nu se va silí a trece din o clasa in alt'a, aceea eleva va fi departata din Asilu si trimisa sau la parinti si rudele ei, sau la manastire. Nu s'a claditu acestu Asilu cu atàta cheltuiala, nu au lucratu la ridicarea lui inimi pióse si generóse, pentru cá se facemu din elu unu adapostu alu leneviei si alu trândaviei. Prin urmare elevele trebuie sè se puie pe munca si pe invetiatura.

Dar acésta nu este suficientu. Elevele Asilului trebuie se fia supuse rânduiei celei bune, — fi-va ea scrisa sau nu. Rânduial'a cea buna este sadita in inim'a fi-càrui omu. Se nu minti si se nu furi, sunt porunci dumnedieesci. Asia daru sè se stie de cátra tóte elevele, cá minciun'a va fi urmarita de aprópe, pentru cá ea este celu mai mare viciu ce se póte lega de unu omu,

si pentru cá din minciuna izvoresce totu reulu. Se ve deprindeti cu adevérule, cáci cine spune numai adevérule si faptuesce numai dupa adevéru, acela póte pasí cu fruntea senina si ridicata, fàra frica, in mijloculu lumei întregi. Se fiti ascultatóre si supuse invetiatoriloru vostri si celoru ce cauta de voi; cáci numai astfelu puteti se le aretati recunoscinti'a pentru munc'a si silinti'a ce ei punu intru a ve cresce si a ve cultiva. Se țineti de rânduial'a scólei cá de unu lucru sfantu, cáci numai omulu cu rânduiala scapa in lume de necasuri, ér' rânduial'a se invatia numai din copilarie.

Dómn'a mea,

Intrati intr'o casa de care ve léga suvenire scumpe.

Intrati intr'unu institutu, asupr'a càruia stà ochiulu neadormitu alu unei Regine, care, cá Regina si cá femeia, este fal'a tieriei nóstre. Ati avutu dovedi in dilele aceste grele chiar, prin care a trecutu Asilulu, cu cáta iubire, cu cáta caldura Ea a imbratsiatu acestu institutu. Acésta va si decisu a ve pune in capulu lui.

Dumnedieu se ve ajute si se ve intarésca! Dar noi cu totii ve multiamimu pentru sacrificiulu ce faceti bine-lui publicu, si care va remànea cá unu esemplu demnu de imitatu pentru tiar'a intréga.

Episcopulu Nicolae Popea.

Pentru natiunea romana din monarchi'a austro-ungurésca ocuparea unui scaunu episcopescu, fia prin alegere, fia prin denumire suverana, totu-déun'a este si remàne unu evenimentu, care trebuie se ocupe locu nu numai in istori'a eclesiastica respectiva, ci si in cea nationala. Cu atàtu mai vîrtosu ne simțimu si noi prea placutu indemnati, cá cu ocaziunea ocuparii scaunului veduvitu alu episcopiei dela Caransebesiu de cátra présànti'a sa domnulu episcopu Nicolae Popea se reproducemu si noi in acestea colóne schiti'a biografica a demnului si eruditulu domnu episcopu asia cum o aflaramu in fói'a diecesana din Caransebesiu.

„Ilustritatea sa noulu Episcopu alu diecesei Caransebesiului s'a nascutu la 17 Februaru v. 1826 in Satulungu lângá Brasiovu in Transilvani'a. Parintii lui: binemeritatulu parochu din Satulungu, biseric'a de susu cu hramulu Adormirei Maicei Domnului, Neagoe Popea nu mai este intre cei vii, dar mam'a Voic'a, nascuta Verz'a-Popovicu este inca in viétia.

Din botezu primí numele Neagoe, care inse in clasele inferióre 'lu schimbà in Nicolae, si acestu nume i se dede in modu canonicu la intrarea sa in tagm'a monachala.

Dènsulu a fostu fiulu celu mai mare intre siepte frati si o sora, afara de doi frati repozati toti fraținii sunt in positiuni onorifice sociale: de preoti, profesori s. a.

Studiile gramaticale inferióre le facu in Brasiovu, éra din clas'a gimnasiala numita pe atunci: „Poesie“ incolo, precum si primulu cursu de filosofia 'lu absolvà in Blasiu, apoi cursulu alu doilea si drepturile in Clusiu, fiindu la terminarea loru abia trecutu de 21 de ani.

Sciintiele teologice le absolvà dupa normele de atunci la facultatea teologica romano-catholica a Universitatii din Vien'a cá alumnu alu convictului imperialu din partea eparchiei ardelene.

La anulu 1849—50 intrà in serviciulu administrativu politicu cá cancelistu la locotiinti'a transilvanéna, mai târziu cá protocolistu si concipientu la pretur'a ces. reg. din Dev'a, éra la anulu 1852 fù numitu de actuariu si nu multu dupa aceea de adjunctu la judecatori'a ces. reg. din Siomcut'a-mare, care oficiu 'lu purtà pàna la anulu 1856.

In urm'a trecerei din viatia a protosincelului, profesoru de teologia si secretariu consistorialu Dr. Grigorie Pantazi, Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a 'lu chîema a inlocuí pre „fiiulu seu celu iubitulu Grigorie“ si astfelu intràndu in statulu monachalu, percurse repede in decursu de unu anu gradurile de diaconu, protodiaconu si sincelu si ajunse protosincelu.

Totu-odata fù numitu la anulu 1856 de secretariu consistorialu, profesoru de teologia si administratoru protopresbiteralu alu tractului Nocrichului.

La anulu 1864 intre lucrarile organizátore pentru restaurat'a Metropolie si crearea constitutiunei nóstre bisericesci, inaintà la postulu de asesoru consistorialu, purtându inse si profesur'a teologica si administrându intr'un'a si numitululu protopresbiteratu pàna la anulu 1869 inclusive.

La memorabilulu sinodu archidiececanu din anulu 1870, cându se organizà Consistoriulu archidiececanu pre bazele statutului organicu, fericitululu Archiepiscopu Andreiu intre aplausele generale ale sinodului, 'lu numí Vicariu-archiepiscopescu, éra la anulu 1871 'lu chirotesi de archimandritu.

Cá celu dintàiu functionariu in archidiececa dupa Archiepiscopu, Vicariulu archimandritulu Nicolae Popea, dupa mórtea Marelui Andreiu conduse pe timpulu celoru doue sedisvacantie cu tactu, intielepciune si blândetie archidieces'a si in specialu Consistoriulu archidiececanu. Si precum pàna aci, asia si de aici incolo aflamu pe archimandritulu Nicolae Popea in cele mai onorifice si importante missiuni: cá deputatu dietalu si congresualu, cá asesoru alu Consistoriului metropolitanu si altele cu celu mai zelosu devotamentu in serviciulu bisericeii nóstre.

Nu cu mai puçinu zelu si abnegatiune participà Ilustritatea S'a noulu Episcopu Nicolae Popea dela pàsirea sa in viéti'a publica la tóte causele nationale, literarie si preste totu culturale ale poporului romanu si anume: cá deputatu la diet'a transilvana dela 1865, cá deputatu la senatulu imperialu din Vien'a totu de acelu timpu, apoi la infiintiarea „Associatiunei transilvane“ càreia dela inceputu se făcù membru fundatoriu si totu asemenea si la „Reuniunea pentru fondu de teatru românù“, cá membru pe viatia la „Reuniunea romana de agricultura“ din comitatulu Sibiiului si preste totu cá membru ordinariu alu mai multoru societati literare si scientifiche.

Intre tóte aceste lucrari incordatóre de spiritu si obositóre, archimandritulu Popea mai afá timpu a se ocupá si cu literatur'a nóstra romana, care c inavutí cu deosebire prin doue scrieri cunoscute publicului nostru si anume: „Vechea Metropolie ortodocsa romana a Transilvaniei“, (1870) si Biografi'a „Archiepiscopului si Metropolitului Andreiu Baronu de Siagun'a“ (1879). Scrierea ultima a fostu premiata de sinodulu archidiececanu.

Aceste calitati eminente, aceste merite necontestabile le recunoscù si Academi'a romana de sciintie din Bucuresci, alegèndu-lu inca la anulu 1877 de membru onorariu alu ei.

Credemu, cà nu vomu ofensá cunoscut'a modestie si nepretensiune a Ilustritatii Sale, daca vomu mai aminti la acestu locu, cà dela anulu 1856 pàna la stingerea marelui si frumosului meteoru alu bisericeii si natiunei romane, a nemuritoriului Archiepiscopu si Metropolitulu Andreiu, Nicolae Popea a fostu neintreruptu pe lãnga marele barbatu, pe carele 'lu venerá cu pietate fiéscã si de care a fostu iubitulu cu parintésca iubire pàna la ultim'a lui resuflare, ba càru'i a chiar dènsulu 'i inchise ochii.

Alu doilea Archipastoriu alu diecesei Caransebesiului se distinge nu numai prin eruditiunea sa superióra, avèndu precumu amu aretatu mai susu, sciintiele filosofice, juridice si teologice si vorbindu afara de limb'a romana cea latina, germàna, magiara si francesã, dar totdeodata si prin invapaiatulu seu zelu pentru bisericeii ortodocsa si poporulu nostru romanu, prin neconstestabilulu si defecatulu seu patriotismu, basatu pe principiulu egalei indreptatiri a tuturoru nationalitatiloru si bisericeiloru din patria, prin o natura blãnda, afabila si simpatica si mai pe susu de tóte prin caracterulu seu firmu barbatescu, carele prin tóte schimbarile timpului si l'a sciutu pastrá totdeun'a curatu si nemaculatu.

Astfelu la etatea de 63 de ani, dar inca in deplina putere si virtute trupésca si sufletésca 'lu ajunse trecerea din viétiã a iubitului primu Episcopu romanu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, cu care din tineretie s'a aflatu in cele mai intime referintie de amicu“.

✠ **Dimitrie Moldovanu**, consiliariu aulicu in putiune, membru fundatoru alu Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, in diminétia din 29 Maiu v. la 9 óre si-au datu nobilulu seu sufletu, dupa scurte suferintie, in etate de 78 ani, in mánile Creatorului. Remasitiile pamèntesci ale scumpului defunctu s'au inmormèntatu Miercuri in 31 Maiu (12 Iuniu) a. c. in cimiteriulu greco-orientalu dela pórtã turnului.

Sibiiu, in 31 Maiu (12 Iuniu) 1889.

Iohanna Moldovanu nasc. de *Farkas*, ca sotie. *Ecatarin'a Dregics* nasc. *Moldovanu*, *George Moldovanu*, notariu cercualu, frati. *Iohanna Badila* nasc. *Moldovanu*, fiica. *Ioanne Badila*, cons. la trib., ginere.

Parti alese din istoria Transilvaniei.

In legatura cu anuntul publicat in Nrii din Iunie a. c. ne permitem a da si la locul acesta unele informatii, pentrucá lectorii se aiba ocaziune de a cunoáce, cam ce au se astepte dela studiul acela, anume din precuventare si sumariu.

„De cátiva ani incóce se astépta dela mine, cá inainte de a me muta si eu la parintii mei pe urm'a contimpuranilor mei, cari me lasara aici aprópe singuru cá intr'o lume straina de noi, se adunu la unu locu, in o forma óre-care istorica incai evenimentele principali, prin care ne trecuse patri'a cu popórale sale conlocuitoare, prin urmare si cu poporul nostru romanu mai virtosu in anii catastrofeloru universali 1848, 1849, cum si de atunci incóce.

Dorinti'a generatiunilor actuali relativa la scrierea istoriei nóstre moderne este legitima, justificata si cu exemplulu compatriotiloru nostri de alte nationalitati, in ale caroru limbi mai alesu dela 1861 incóce aparú fórtedesu „istorii“ din acei ani in totu respectulu epocali.

Alti amici si binevoitori ai mei 'mi cerusera, anume cu ocaziunea solemnitatii din 8 Maiu 1887 cá se'mi adunu la unu locu scrierile originali, câte voiú fi publicatu in cincideci de ani ai activitatii mele. Eu inse rogu fratiesce pe binevoitorii mei, cá se fiu dispensatu de o lucrare cá aceea, care pretinde o alegere critica si minutiósa, cu punerea in cumpana a multoru impregiurari, precum, etatea mai juna ori mai inaintata, censura preventiva pàna la 1848; dupa aceea revolutiune, resboiu civilu, legea stataria publicata din partea Ungariei, lege martiala austriaca, existenti'a intre doue focuri; dupa pacificare absolutismulu discretioniariu; lege de pressa fórtse severa, esceptionala; dela 1860 inainte o era nóua cu forme constitutionali; din 1867 incóce Transilvani'a pusa la discretiunea gubernulu centrale din Ungari'a. De ar fi cursu inse in cincideci de ani ríulu evenimenteloru inca pe atàta de linu si daca noi ne-amú fi bucuratu de nu sciu ce libertate ideala, eu in nici-unu casu nu me simtiu competentu a fi judecatoriu alu scrieriloru mele, care preste acésta se afla risipite in „Gazeta“ si in „Fóia“, in „Transilvani'a“ si in „Observatoriu“, unele din 1849 in „Bucovin'a“, altele din 1868 in „Romanulu“, din anii anteriori in „Erdélyi Híradó“ din Clusiu, in „Siebenbürger Wochenblatt“ din Brasiovu pàna in 1848; dupa aceea in „Wanderer“, in „Ost und West“ din Vien'a etc. De s'ar afla din tóte numai $\frac{1}{10}$ de vre-o valóre, totu ar da preste doue sute de cóle tiparite, care aru costa numai in câte 1000 de exemplarie preste 6000 fl. v. a. Deci se mi se permita a pune postulatu din urma la o parte si se remànemu numai pe lângá prim'a problema ce mi s'a pusú, adeca descrierea evenimenteloru, preste care trecuse patri'a nóstra impreuna cu monarchia in anii 1848—1849 si dupa aceea.

Chiaru si acésta problema este inpreunata cu mari dificultati. Decàtu se avemú noi istoria scrisa in limb'a

nóstra cu superficialitate si cu lipsa totala de critica, mai bine se nu o vedemu, pàna nu va mai disparea, conformu legiloru naturei, inca una generatiune dupa cea din 1848.

Afara de intimpinarea patimiloru si a ureloru in-vechite, heredite din strabuni, omulu seriosu mai dà si preste alta greutate la scrierea istoriei contimpurane, daca voiesce nu numai se insire fapte seci, dara se'si dea si parerea asupr'a lorú. In acestu casu istoriculu are sa presupuna cá de siguru cunoscintie istorice intinse din trecutul mai departatu alu Ungariei, cu tóte tierile apertinente, precum si alu monarchiei intregi si chiaru alu tieriloru invecinate. Noue inse ne este cunoscutu, cá din nefericire in tierile locuite de romani pàna in 1848 chiaru si istoria patriei sau erá scósa cu totulu din cele mai multe scóle, ori cá, in spiritulu sistemei de invetiamentu erá tractata asia de vitregu si cu atàta reserva, in càtu junimea studiósa necum se póta trage din studiulu istoriei vre-unu folosu practiculu pentru viatia, nu'i putea fi nici macar de o scurta distractiune, precum iar fi o secatura de romanu. Chronicle manuscrise remase din betràni au fostu oprite a se tipari, éra unele s'au pututu publicá numai castrate.

S'a crediutu adeca vécuri intregi, cá mai alesu la popórale subjugate cunoscintiele istorice aru fi periculóse, cà-ci acelea aru deschide ochii lorú sufletesci si le-arú inboldi cá se invetie a cugeta si a judeca.

Dupa multa meditatiune si cumpanire a impregiurariloru in fine amú cunoscutu, cá daca noi romanii voimú se ne citimú istoria contimpurana cu folosu practiculu, ne cauta se mergemu dela 1848 celu puçinu pe 160 de ani inapoi.

Evenimentele 'si au logic'a lorú neindurata, ele curgu unele din altele si se ținu cá verigile lantiului. In viatia de tóte dilele se crede si se dice cam de regula, cá de exemplu evenimentele politice si bellice aru fi totu atàti feti ai unoru persóne predestinate a le produce, inca si a trage din acelea consecintiele. Ochiulu istoriculu este datoriu a cercetá, nu cumva chiaru si barbatii de statu sau generalii cei mai geniali in ochii lumei, in realitate au fostu numai indeplinitorii unei vointie multu mai potente decàtu erá vointia lorú. Lectorulu intieptu va urmari pasu de pasu legatur'a dintre evenimente, spre a putea alege aceea ce este in trensele consecentia logica, din cea-ce póte se fia dóra numai unu jocu alu destinului, màna supraomenésca.

Patriotii luminati ai ori-carei tieri se intréba pre sine: cum va fi ajunsu patri'a lorú in starea de acum, fericita sau nefericita, placuta sau neplacuta. Intocm'a asia se intréba si fiii patriei nóstre mai anguste, éra doritulú respunsu 'lu astépta dela istoria. Ferice de noi, daca acelu respunsu placutu sau neplacutu, va fi celu puçinu sinceru si exactu.

In cei vre-o treidieci de ani din urma unii istorici compatrioti de ai nostrii magiari si germàni scriindu istoria Transilvaniei facura câte c esceptiune dela alti scriitori anteriori, demna de recunoscinti'a nóstra in mai multe casuri, in care inaltiàndu-se mai pre susu de in-

vechit'a ura nationala au sciutu se fia inpartiali fatia si cu poporul romanu; si daca pe acei compatrioti scutiti de patim'a urei nationale sau si religiöse nu'i numimu la locul acesta, nu vomu lipsi inse a cita opurile lor in decursulu acestui studiu alu nostru.

Intr'aceea nici unulu dintre compatriotii neromani nu s'a simtitu obligatu a studia istori'a patriei totodata si din punctu de vedere romanescu. „Natiunea romana nu a fostu numerata intre asia numitele „staturi“, adeca nu era considerata ca natiune indigena politica, sau cum se mai dice dela 1848 „individualitate politica“; acesta este scus'a istoriciloru neromani.

Daca natiunea romana nu era recunoscuta ca individualitate politica, ea se afla totusi in acesta tierra de atatea vecuri in numeru preponderantu, locuiesce si in Ungari'a pe unu teritoriu forte intinsu. Se pote ore, ca poporul acesta, vrendu ne vrendu, se nu fia avutu nici o influentia asupra destinelloru patriei comune? Au avut'o fara nici-o indoiela in casuri nenumerate si in mani'a tuturoru gonelloru la care a fostu expusa atatu pentru nationalitatea sa genetica, catu si pentru religiunea sa. Exista in Europ'a atatea monarchii mari si mai mici, au existatu totdeaun'a, in care „Demos“ — propriulu poporu, — immensa'a majoritate de milioane — nu a fostu considerata nicidecum ca factoru politicu de catre aristocrati'a sau oligarchi'a grupata inpregiurulu tronuriloru. De nationalitate homogena sau heterogena, totu un'a, poporul, adeca mai toti locuitorii statulu erau considerati numai ca materialu brutu, in multe tieri curatu ca sclavu, carui era pe aci se i se denege chiaru si sufletu omenescu. Cu totu acelu despretiu inse, cu care era tractatu poporul, acelea aristocratii sau oligarchii nici douedeci si patru de ore nu aru fi fostu in stare de a sustinea ele singure statulu. La intrebari inse de acestea sunt datori se dea lumii respunsu inpartialu si bine studiatu carturarii de nationalitate romana.

Binecurentata se fia tieren'a scriitoriloru nostrii din prim'a jumetate a veculu nostru si pana la cei ce se mutara dela noi in anii din urma, cari toti au spartu unu drumu largu, abia calcatu mai inainte de catre cinev'a din protoparintii lor, pe care acum generatiunile potu inainta cu atatu mai bine, cu catu izvora istorice se deschidu pe fia-care di mai multe si documentele se descopere si aduna cu miile.

Vomu apuca pe calea betraniloru si ne vomu adopera, ca celu puginu pe acestu periodu pe ani doue sute se urmarimu firulu evenimentelloru din acesta tierra, inse asia, ca pre catu ne ajuta isvorable de care dispunemu si pre catu suferi impregiurarile actuali in care ne aflamu, se damu locul convenitu peripetiiloru si catastrofelloru prin care a trecut, raporturiloru in care a statu poporul romanu intregu sau in parte, catre celelalte popora conlocuitoare si catre societatile religiöse ale acestora.

Se totu dice, ca e timpul supremu ca se ne damu de aci inainte noi in de noi educatiune nu numai sociala, ci si politica. Dara o problema atatu de grea

precum este acesta se pote deslega cu ajutoriulu istoriei numai asia, daca pre langa calitatile bune ale poporului si ale inteligintiei sale nu vomu ascunde nici vomu netedii pre cele rele, ca se nu tragemu pecatulu.

Inca numai unu cuventu si apoi se apucamu inainte cu Ddieu.

Aceia cari voru fi asteptandu dela mine vre-o istoria sistematica, se insiela. Mi-ati disu se scriu asia, ca se intielga lectorii romani. Ca se fiu intielesu, am aflatu ca metodulu celu mai bunu pentru scopulu ce se urmasesce este acela, pe carelu recomanda in dilele nostre, cativa istorici europeni de renume mare, adeca a oferii lectoriloru adeveturile istorice mai multu in forma de biografii si monografii, a le ajuta ici-colo ca se se dedea a le aduce ei insii in legatura, era mai departe ai lasa in voia lor ca se traga consecentiele pe viitoriu.

Aceia cari se sciu folosii de fapte complinite, voru descoperii si in istori'a acestei tieri multe subiecte de adevurata valore dramatica si nu odata scene demne de pen'a unui tragedu genialu, scene pana acum sau necunoscute de locu, sau cunoscute numai la pugini adepti, descendenti mai alesu din familii patriciane.

Sub acesta conditiune se va putea adeveri si in casulu de fatia sententi'a vechia: *Historia est vitae magistra.* *Auctorulu.*

Sumariulu

Materiiloru coprinse in volumulu I. din Istori'a Transilvaniei pe doue sute de ani din urma, cari incepu dela anulu 1683. Acestu volumu ajunge cu descrierea evenimentelloru pana in predilele catastrofelloru din anulu 1848. Elu este impartitu in capete si §§-i.

	pag.
Introductiune	1
<i>Capu I.</i>	
Michail Apafi, consiliarii sei si clasele locuitoriloru	3
§. 1. Din viati'a principelui Michail Apafi si a consortei sale	3
§. 2. Consiliarii	5
§. 3. Curtea principelui si a Dómnei cu personalulu lor	5
§. 4. Clasele sau castele, in care erau inpartiti locuitorii Transilvaniei catre finea veculu alu sieptespediecelea	7
§. 5. Starea politica a Transilvaniei preste totu sub domni'a lui Apafi	11
<i>Capu II.</i>	
Curtea Vienei, cativa barbati de statu	13
§. 6. Imperatulu si regele Leopold I.	13
§. 7. Leopold Kollonics	18
§. 8. Emericu Tökölyi	20
<i>Capu III.</i>	
Inceputulu negotiariloru diplomatice intre cabinetulu din Vien'a si guvernulu principelui Michailu Apafi	29
§. 9.	29
§. 10. Iesuitulu Dunodu	31
§. 11. Alu doilea proiectu alu lui Dunodu	33
§. 12. Unu alu treilea proiectu de confederatiune	35

§. 13. Condițiunile de tractatu puse imperatului Leopold I. de cătra principele Michailu Apafi cu guvernulu seu si inaintate prin iesuitulu Antid Dunod . . .	pag. 37
§. 14. Missiunea la Vien'a si pe la unii generali . . .	40
§. 15. Éراس Antid Dunod . . .	42
§. 16. Corespondentie personali intre principele Apafi si imperatulu Leopold . . .	45
§. 17. Consultatiuni, decisiuni si missiuni secrete . . .	45
§. 18. Una lege martiala barbara si caracteristica . . .	53
§. 19. Inca si proiectulu alu treilea de tractatu respinsu orbesce . . .	57
§. 20. Innoirea resboiului cu turcii si ocuparea Transilvaniei	60
§. 21. Tractatulu dela Blasiu . . .	62
§. 22. Vine Carafa. Frica mare. Proiectu de alta diploma. Doue necrológe . . .	68
§. 23. Proiectulu generalului Antonie Carafa substernutu imperatului Leopold I. in anulu 1690 despre modulu cum s'ar putea supune Transilvani'a . . .	73
§. 24. Discordi'a Sasiloru cu Aristocrati'a sub Apafi si sub Leopold I.	84

Capu IV.

Viati'a sociala si morala din dilele lui Apafi si mai târdiu	94
§. 25. Exemple de coruptiune mare	94
§. 26. Caderea lui Harteneck, condamnarea si mórtea lui	96
§. 27. Contradiceri flagrante in aplicarea legiloru penale	106
§. 28. Starea poporului cultivatoriu de pamentu sub domni'a lui M. Apafi	110
§. 29. Cultur'a prin sciintie in scóle	118

Capu V.

Starea bisericei poporului romanu in Transilvani'a si Ungari'a sub domni'a lui M. Apafi si a imperatului Leopold I.	121
§. 30. Consideratiuni generale	121
§. 31. Legi politice, sub care gemuse biserica romaniloru	129
§. 32. Diplome, privilegii, decrete de a le principiloru relative la biserica romaniloru	136
§. 33. Mitropolitulu Sav'a Brancovici	140
§. 34. Mitropolitulu Iosifu Budai	146

Capu VI.

Primele incercari ale unirei religioase cu biserica rom. catolica	153
§. 35. Alti trei mitropoliti si apoi mitropolitulu Teofilu primulu urditoriu alu unirei cu Rom'a	153
§. 36. Inceputulu activitatii Iesutiloru pentru unire. P. L. Baranyi	159

Capu VII.

Incercarile de emanciparea bisericei sub Teofilu si Athanasie prin unire cu biserica romano-catholica si cu ajutoriulu casei domnitóre	165
§. 37. Sinodulu din 1697, ținutu in caus'a unirei	165
§. 38. Mitropolitulu Teodosie alu Ungrovlachici si magnatii reformati contra lui Teofilu	170
§. 39. Athanasie hirotonitu, in lipsa de confirmare imperatésca ajunge in strimtóre de a fi sau a nu fi episcopu	173
§. 40. Sinodulu din Octobre 1698 si agendele aceluia	177
§. 41. Greutatile se inmultiescu din tóte părțile	179
§. 42. Diplom'a din 1699. Athanasie inca totu neconfirmatu. Instructiuni sarbede	183

§. 43. Despre executiunea mandateloru coprinse in diplom'a din 1699. Protestele. Cardinalulu Kollonics le infrunta	pag. 186
§. 44. Sinodulu din 4 Septembre 1700 si caletori'a la Vien'a	192
§. 45. Procesu informativu si purificare. Confirmare dela scaunulu Romei. Desculparea. Confirmarea imperatului	200
§. 46. Instalarea. Protestulu dietei din 1701 contra uniunei. Insultarea natiunei romane	205
§. 47. Mitropoli'a si mitropolitulu Romaniloru din Transilvani'a si părțile Ungariei	210
§. 48. Alte doue sínóde dupa întórcerea dela Vien'a	214
§. 49. Turburari religioase in Alb'a-Iuli'a, Brasiovu, Fagarasiu. Gabrielu Nagyszeghi	219

Capu VIII.

Evenimente culese din periodulu dela 1700 până la 1712	228
§. 50. Famili'a Rakoczi. Insurectiunea	228
§. 51. Evenimente din domni'a scurta a imperatului Iosifu I.	234
§. 52. Evenimente transilvane din epoc'a Curutiloru lui Rakoczi	238

Capu IX.

Imperatulu Carolu VI cá rege alu Ungariei alu III-lea	262
§. 53. Pacea cu Franci'a. Resboiu cu Turci'a	262
§. 54. Evenimentele din Transilvani'a sub imperatulu Carolu VI.	269
§. 55. Impartirea comitateloru intre Ungari'a si Transilvani'a. Rebeliune religioasa in unele comitate din cele incorporate. Reforme in administrarea justitiei. Invasiune de emigranti. Arestari pentru conspiratiuni.	280
§. 56. Afaceri si turburari religioase sub Carolu VI in mai multe tieri	284
§. 57. Conspiratiune sàngerósa din caus'a proselitismului	293
§. 58. Afacerile religioase ale Romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a	318
§. 59. Resistenti'a episcopului romano catholicu din Transilvani'a fatia cu episcopi'a greco-catholica unita. Alte greutati până la confirmare. Mórte cu prepusu	326
§. 60. Planulu unui generalu austriacu de a ridica pe toti romanii dintre sasi si a'i stramuta in Valachi'a mica	332
§. 61. Alta vacantia indelungata la scaunulu episcopescu	335
§. 62. Lupta desperata	341

Capu X.

Evenimente din domni'a imperatesei Maria Teresia	353
§. 63. Coalitiune hostila. Resbóie de succesiune	353
§. 64. Resboiulu de siepte ani cu regele Prusiei	356
§. 65. Reformele imperatesei introduse in tierilè proprie austriace,	357
§. 66. Reformele imperatesei realizate in principatulu Transilvaniei	361
§. 67. Diet'a deschisa in 23 Ianuariu 1744	362
§. 68. Infintiarea militiei confinarie sau de granitia in Transilvani'a	368
§. 69. Rescól'a Secuiloru si macelulu dela Madéfalva	377
§. 70. Starea poporatiunei rurale iobagite, usiorata încátva	383
§. 71. Starea romaniloru locuitori alaturea cu sasii in dilele Mariei Teresiei. Gónele	390

Capu XI.

- Reforme in biseric'a rom. cath. si dissensiuni confessionali sub domni'a Mariei Teresiei 397
- §. 72. Abusuri si neregularitati la catholici 397
- §. 73. Diferentie mari cu protestantii 402

Capu XII.

- Certele si desbinarile confessionali intre romani 407
- §. 74. Dispositiuni generale luate cu privire la locuitorii de ritu greco-resaritetu 407
- §. 75. Luptele episcopului Ioanu Inocentie Clain pentru biserică si natiune până cându a venitu in pericolu de a fi aruncatu din sal'a dietei pe ferestra 412
- §. 76. Sechastrulu Vissarionu 418
- §. 77. Căderea episcopului Inocentie devenitu victima pentru natiunea sa Exiliu Turburari necontentite. Renuntiarea 425
- §. 78. Acte publice si alte documente relative la turburarile confessionali dintre romani dela 1745 până la 1770 438
- §. 79. Starea invetiamentului sub Maria Teresi'a in Transilvani'a 452

Capu XIII.

- Evenimente din domni'a imperatului Iosifu II. 453
- §. 80. Imperatulu Iosifu II. cá pruncu si june, cá coregentu si caletoriu 453
- §. 81. Prim'a caletorie a imperatului Iosifu II in Transilvani'a 457
- §. 82. Imperatulu Iosifu II cá singuru domnitoriu absolutu 465
- §. 83. A dou'a caletoria a imperatului Iosifu in Transilvani'a 1783. Usiorarea sclaviei. Concivilitate 468
- §. 84. Horaiad'a sau rescól'a romaniloru 473
- §. 85. A trei'a caletorie a lui Iosifu II in Transilvani'a. Numerarea poporului fără voi'a feudaliloru. Pensionarea gubernatorului Brukenenthal 485
- §. 86. Baronulu Nicolae Vesselényi betránulu 488
- §. 87. Macelulu dela Selisce cu scopu de a iobagi preste 15 mií de locuitori 493
- §. 88. Gubernatorulu baronulu Samuilu Brukenenthal 497
- §. 89. Resboiu cu Turci'a. Participarea Granitiariloru. Scene bellice dela frontarie. Retragerea reformelor. Mórtea lui Iosifu II. 506

Capu XIV.

- Evenimente din domni'a imperatului Leopoldu II 517
- §. 90. Situatiunea critica la ocuparea tronului. Diet'a in Ungari'a. Pacea dela Sistov cu Turci'a 517
- §. 91. Evenimente din Transilvani'a si diet'a din 1791. Incercare de uniune cu Ungari'a. Cerbicia aristocratica 524
- §. 92. Supplex libellus Valachorum, sau adeca petitiunea celoru doi episcopi ai romaniloru etc. 535

Capu XV.

- Evenimente din domni'a imperatului Franciscu 545
- §. 93. Succesiunea la tronu intre cele mai grele impregiurari si desastre mari. Resboie nefericite. Conspiratiunea din Ungari'a si innecarea ei in sânge 545
- §. 94. Evenimente din Transilvani'a sub domni'a imperatului Franciscu. Diete. Homagiu. Tortur'a desfiintiata. Regulamentele sasiloru. Insurectiunea de nobili contr'a lui Napoleonu. Devalvarea baniloru. Reactiune politica absolutistica. Starea romaniloru sub reactiune 550

- §. 95. Fómete mare. Căletori'a imperatului si a imperatesei in Transilvani'a. Incercarea de a introduce urbariu respinsa. Revolutiuni straine inspira grija. 559
- §. 96. Reforme in Austri'a. Agitatiuni in Ungari'a. Dieta. Com. Stefanu Széchenyi. Fondu pentru academia. Turburarea spiritelor 564
- §. 97. In Transilvani'a mai întâiu viatia de visatori, apoi desteptare cu spaima. Arestari de preoti romani. Diet'a din 1834/5. Banulu Vlasici. Archiducele Ferdinandu d'Este. Mórtea imperatului 574
- §. 98. Procesele si captivitatea lui Lovassi, Ludovicu Kossuth, br. Nicolae Vesselényi si ale altor'a din Ungari'a si Transilvani'a 590
- §. 99. Evenimente de inaintea dietei transilvane dela 1837. Diet'a séca de rezultate. Petitiunea episcopului Vasilie Mog'a 600
- §. 100. Urme de literatura si desvoltare de viatia nationala in periodulu reactiunei la poporulu romanu din acésta monarchia. Blasiu. Brasiovu 607
- §. 101. Diet'a transilvana din 1841—3. Gubernatorulu Iosef Teleki. Proiecte de reforme. Limb'a magiara. Protestulu sasiloru si alu romaniloru. Resbunari. Petitiunea episcopiloru romani 618
- §. 102. Turburarile din Blasiu si din tóta dieces'a greco-catholica din Transilvani'a intemperate intre anii 1843 si 1846 627
- §. 103. Conservativii la putere. Mórtea episcopului Mog'a; succesorul seu. Semne ale timpului. Diet'a din 1846/7. Urbariulu. Lips'a de prevedere a catastrofeloru 637
- §. 104. Cătiva §§-i din articlii de lege urbariala dela 1847 647
- §. 105. Scurta descriere a unoru evenimente intemperate in muntii apuseni ai Transilvaniei cu comunele Bucium, Abrudu-Satu si Carpenisiu. Archimandritulu Andreiu Siagun'a. Catharina Varga. 652

(Va urmá).

Diagnosele Cryptogameloru vasculare, care provinu spontaneu in Transilvani'a.

De Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'a III., vice-capitanu emeritatu.

(Urmare).

Ovatu, unu corpu (de es. lumina), ce are asemenare cu figur'a unui ou, adeca la carea lungimea nu intrece lațimea mai multu de 2 ori, ambele capete rotundate, inse spre basa mai latu (grosu) si spre vèrfu mai ingustu (subțfre).

obovatu, cá ovatu, cu deosebirea, cá lațimea (grosimea) mai mare e la vèrfu (nu la basa).

cordatu, cá ovatu, inse la basa cu o escisura profunda si aci deodata de ambele laturi cu câte unu lobu latu si la vèrfu rotundatu.

obcordatu, cá cordatu, inse escisur'a cu cei 2 lobi e la vèrfu (nu la basa).

reniformu, de forma rotunda, inse mai latu decâtu lungu si la basa cu o escisura profunda.

ovalu, unu corpu, la care lungimea nu intrece lațimea mai multu de 2—2¹/₂ ori, inse lațimea mai mare e la mijlocu (nu la basa, nici la vèrfu) si ambele capete rotundate.

elipticu, cá ovalu, inse ambele capete mai acutu-angulare.

oblongu, de forma eliptica, inse lungimea intrece lațimea de 3 până de 4 ori.

deltoïdîcu, de form'a unui rombu, inse pentru anghîulu celu fôrte obtusu la basa apare ca triangularu, sau se apropie de liter'a grecésca mare Δ (delta).

falcatu, de form'a unei seceri.

lanceolatu, îngustu si de 3—5 ori mai lungu decâtu latu, îngustându-se succesive la vèrfu.

linearu, inca si mai îngustu si in proportie cu latimea multu mai lungu, cu marginile aprópe paralele (de es. foile la graminee).

subulatu, la basa tare îngustu, subtiindu-se mereu spre vèrfulu acutu (de es. foile la Snépanu. Juniperus).

setiformu, de form'a unui peru îngrosiatu si strictu, inse nu punginte.

cuneatu, de form'a unui icu, adeca la vèrfu mai latu, subtiindu-se succesive spre basa.

Cându inse se subție repentinu spre basa, se numesce *spatulatu*.

peltatu, de form'a unui scutu, sau cà unu discu rotundu sau ovalu, planu, subție, de desuptu la punctulu centralu, sau aprópe de acestu punctu cu o coditia (stipite).

compresu, cându unu corpu, altcumu rotundu, arata dóue fetie oposite puçinu convexe si alti doi ânguli cam rotundati.

ancipite, cá compresu, inse cei doi ânguli sunt acuti.

spinulosu, provediutu cu spinuti. Spinii sunt o prelungire a tieseturei interne a corpului, pre care se afla si nu se potu delaturá fàra vatamarea respectivului organu.

Aculeii (ghimpîi) stau in legatura numai cu epiderm'a si se potu delaturá fàra vatamarea organului.

Organulu, ce are spini sau aculei, se numesce *armatu*, la din contra *nearmatu*.

mucronatu, la vèrfu cu unu spinutiú môle, scurtu, ce nu e punginte. Acesta e de comunu o continuare a nervului.

acuminatu, cându vèrfulu se termina aprópe cá abruptu in forma de apendiculu mai îngustatu si elongatu. De es. foile la Alunu.

apiculatu, cându acestu apendiculu e multu mai scurtu.

acutu, in locu de ascuțitu.

truncatu, in locu de ratezatu.

retusu, cându vèrfulu truncatu are la mijlocu o escisura mica.

obtusu, contrariulu dela acutu.

muticu, cându vèrfulu nu e nici mucronatu, nici acuminatu, nici apiculatu, nici spinulosu, nici aristatu.

repandu, cându crenele si incisurile acestor'a la bas'a loru sunt semicercuale, încàtu marginea arata o linie sierpuitóre.

erosu, provediutu cu denticuli neegali, încàtu s'aru parea a fi rosu de unu animalu.

auriculatu, lamin'a provediuta la basa sau aprópe de basa, uneori chiaru si petiolulu foiloru la bas'a sa, cu unu apendiculu in form'a unui segmentu sau lobu, ori si cu doi atari apendiculi.

sulcatu provediutu pre suprafatia cu linii paralele înguste si profundu-inprese in forma de canaluri.

striatu provediutu pre suprafatia cu linii paralele înguste, inse tare puçinu inprese, ori si puçinu elevate.

costatu, provediutu cu strie mai elevate cá la striatu.

fragilu, unu corpu strictu, care la incercarea de a'lu indoí se frânge lesne.

rigidu, unu corpu, care la incercarea de a'lu indoí manifesta o resistencia, inse fàra a se frânge.

verucosu, provediutu cu buburudie sau bobociei mici in forma de negei, ce nu conținu fluiditate.

pubescentu, provediutu cu peri filigrani, mai alipiti ori si patenti, mai multu mai puçinu indesuiti, inse nu lucitori.

scabru, daca la pipaire se simte o asprime.

hirsutu, provediutu cu peri lungi, patenti, cam rari, rigidi, inse nu punginti.

hispidu, cându acesti peri sunt mai grosi si din parte punginti.

glandulosu, provediutu cu puncte elevate vesiculóse, ce conținu o fluiditate.

glandulosu-perosu, cându perii pórtu la vèrfulu loru câte o glandula.

stelatu-perosu, cându perii sunt parțiți si ramii stau radialminte esplanati.

fimbriatu, pre margini cu lacinii fôrte înguste, lungi si de comunu indesuite.

laceratu, marginea divisa prin incisuri in lacinii neegale si diversu formate.

ciliatu, marginea cu peri paraleli, aprópe egalu de lungi si dispusi in ordine seriala.

glabru, fàra nici unu feliu de peri.

nudu, lipsitu de foi, de squame, de palee, de indusiu, de calice si corola.

membranaceu, de consistentia cá o pele subtila si môle. *scariosu*, de consistentia cá o pele subție, inse uscata, ce scãrtiaie.

coriaceu, de consistentia cà o pele ceva mai grósa, solida si tenace, inse totusi flexibila.

corugatu, cându unu organu foliiformu e neregularu lãnga olalta si preste olalta increțitu.

torulosu, provediutu cu noduri sau ghiburi, sau se manifesta ca atare.

evanescentu, ce mai târdiu, sau dela unu locu dispore, ori devine absorbitu, sau si ce nu se póte urmari pâna la extremitatea sa.

erectu, cându tulpin'a, ramii, stipitele sau alte organe au dela bas'a loru incepându-o directiune aprópe verticala.

ascendentu, cându acestea organe formédia cu bas'a loru unu arcu inversu, mai mare, mai micu, iara cu cealalta parte superióra urmédia o directiune verticala.

decumbentu, cându tulpin'a, ramii, stipitele cu bas'a loru se redica in susu, iara cu cealalta parte superióra încovoindu-se in josu stau asternute la pamentu, inse fàra a se inradaciná.

procumbentu, *prostratu*, cându acestea organe stau — dela bas'a loru incependu — asternute la pamentu fàra a se inradaciná.

divaricatu, cându părțile unui organu formédia cu acesta unu rectangulu, sau aprópe unu rectangulu.

patentu, daca acestea părți formédia unu angulu de circa 45°.

patulu, daca angulu e si mai strimtu.

recurbatu, incovoiatu spre inafara.

inflectu, *involutu*, cându marginea sau cându vèrfulu unui organu e incovoiatu spre partea superióra sau interióra.

deflectu, declinatu, cându in genere părțile laterale sau periferiale ale unui organu erectu sunt lasate spre pamentu. *nutantu*, daca numai vèrfulu unui organu e incovoiatu spre pamentu.

pendulu, se aplica la organe subtile si flessibile, care puçinu mai susu dela punctulu insertiunei loru sunt incovoiate spre inafara spènzurându spre pamentu.

revolutu, cându marginea unui organu, de es. la foi, frundie, e incovoiata spre pagin'a inferióra (cea dedesuptu), sau si cându vèrfulu unui atare organu e circinatu incovoiatu spre partea esterióra.

decurentu, cându lamin'a unei foi, frundie (sau ale foliòleloru, peneloru, penuleloru, segmenteloru), dela bas'a insertiunei loru continuà la vale cu ambele sale margini ori si numai cu o margine pre organulu, ce le pórtá, pentru care acestu organu se numesce *aripatu*.

concrescutu, (*connatus*), cându dóue ori mai multe organe de aceleasi numiri sunt astfeliu intrunite intre sine cu marginile, încátu constituescu unu ce intregu si fàra de ale vatamá nu se potu desface.

adcrescutu, (*adnatus*), cându unu organu cu o parte a sa e astfeliu concrescutu cu altu organu streinu, încátu ambele organe stau intre sine deplinu intrunite.

coherentu, cându doue ori mai multe organe de aceeasi numire ori si streine sunt intre sine intrunite, inse fàra a fi deplinu concrescute, pentru care mai târziu devinu din parte sau preste totu dela sine desfacute, sau si care se potu mai multu mai puçinu desface, fàra a le vatamá.

dehiscentu, se numesce unu fructu nesucosu, care la maturitatea sa se deschide (desface) de sine in diverse moduri (prin valve, denti, fisuri, pori, etc.) spre a deveni semintiele liberate.

Sunt si fructe nedehiscente, de es. merele, perele.

Capsula, in sensu generalu unu fructu nesucosu, consistentu din doue ori mai multe carpele concrescute, care parte e dehiscentu si parte nedehiscentu si care conține mai multe semintie — iara in sensu strictu, unu atare fructu, care la maturitate devine dehiscentu.

Loculi, (*loculi, loculamenta*) se numescu camerile (lojele) unui fructu, in care se afla semintiele si care sunt separate prin asia numiti *pareti despartitori* (dissepimenta).

Dupa numerulu acestoru loculi se numesce fructulu: *uni-, bi-, tri-, multilocularu*.

Valvularu-dehiscentu se dice despre unu fructu capsularu consistentu din doi ori mai multi loculi, la care dehiscenti'a are locu prin desfacerea unoru bucati lobuliforme pre la cutururile esterne longitudinale.

Sub, cá silaba prepusa, desémna, cá este aprópe asia, sau mai adeseori asia, sau si cá nu e deplinu asia, ce indica cuvèntulu postpusu, de es. subcordatu, cá e aprópe cordatu, sau nu tocmai deplinu cordatu, sau nu in tóte casurile cordatu.

Observare. Terminii de es. ovatu-oblongu, obovatu-cuneatu, fimbriatu-laceratu, etc. sunt dupa esplicarile date mai susu, lesne de intielesu.

In regatulu Ungariei (Ungari'a cu Banatulu, Slavoni'a, Croati'a si Transilvani'a) se afla indicate cá provenitóre 25 genuri in totalu cu 66 specii de *Cryptogame vasculare*.

Din acestea lipsescu in Transilvani'a 11 specii, anume: *Osmunda regalis* L. — *Selaginella denticulata* Link. — *Hymenophyllum tunbridgense* Sm. — *Notochlaena Marantae* R. Br. — *Adiantum Capillus Veneris* L. — *Asplenium Halleri* D. C. — *Asplenium fissum* Kit. — *Asplenium lepidum* Presl. — *Aspidium cristatum* Sw. — *Aspidium rigidum* Sw. — *Equisetum pratense* Ehrh.

Despre alta parte se afla numai in Transilvani'a (nu si in celelalte provincii) trei specii: *Isoetes echinospora* Dur. — *Lycopodium Chamaecyparissus* Al. Br. — *Allosorus crispus* L.

Deci combinându-se arata, cá flor'a Transilvaniei posede cu totulu 58 specii, prin urmare mai puçinu numai cu 8 specii.

Ce se ține in specialu de teritoriulu fostului districtu alu Naseudului observezu, cá la fia-care specie care provine sau nu provine pre acestu teritoriu, amu notatu acésta inprejurare.

O parte insemnata dintre plàntele susceptute in acestu tractatu au mai multe numiri botanice. Dintre acestea amu datu preferintia celoru mai usuate in timpulu presentu, încându pre celealalte cá sinonime in parentesa.

La fia-care genu si la fia-care specie amu datu si numiri sciintifice romane, la care amu mai adaosu si acelea numiri vulgare, ce le-amu potutu afla, fia din càrti, fia deadreptulu dela poporu.

Pentru a face mai invederatu si deodata si mai inlesnitóre destingerea plànteloru amu compusu mai multe chei. Asia mai dintàiu preste celea 4 familii, in care se dividu aceste plànte. Apoi alte chei analitice, si anume: o cheie preste genurile ce aparținu la fia-care familie, alta cheie preste specii, daca doue ori mai multe aparținu la unu genu. La famili'a *Filices* amu mai compusu o cheie analitica si preste celea doue triburi, in care se divide.

Chei'a familiiloru.

I. Plànte mici de apa fàra tulpine, numai cu foi ce emitu din radacina. Fructele (*Sporocarpie*) globóse, ori oblongi, capsuliforme sau nuciforme si inserte parte la bas'a foiloru sau la bas'a petioliloru acestoru foi si parte intre fibrele radacinei. *Marsileaceae*.

II. Plànte terestre cu tulpine neatriculate, inse foliate. Fructele (*sporangiile*) sessile in axilele foiloru, ori in axilele bracteeloru tulpinei, formându spice terminale *Lycopodiaceae*.

III. Plànte terestre in cea mai mare parte fàra tulpine, numai cu frundie (numai la genurile *Ophioglossum Botrychium* unu feliu de tulpina nearcticulata). Fructele (*sporangiile*) sunt in doue forme dispuse: la *Ophioglossum* si la *Botrychium* la vèrfulu tulpinei, iara la tóte celealalte genuri sunt grupate in sori situati pre pagin'a inferióra a laminei, sau a segmenteloru frundiiloru *Filices*.

IV. Plànte terestre cu tulpine articulate si in cea mai mare parte cu rami verticilati, inse fàra foi (frundie), apoi pre la inchiaturile internodiiloru tulpinei si ale ramiloru cu vagine dentate. Fructificatiunea se compune din o spica terminala . . *Equisetaceae*.

I. Marsileaceae Rob. Br.

Acésta familie consta din 4 genuri. Plântele sunt mici si de apa, adeca provinu numai in lacuri sau in alte ape stagnante. Fructele loru consta din sporocarpui, ce au asemenare cu capsulele sau cu nucile si sunt inserate parte la bas'a foilor sau la bas'a petiolilor foilor si parte intre fibrele radacinei. Sporangiiile (incluse in sporocarpui) sunt biforme: unele mai mari (macrosporangii) si conțnu macrospori, altele multu mai mici (microsporangii) si conțnu microspori. Microsporii conțnu anteride, iara macrosporii producu la vârfulu loru unu prothaliu, pre care se formédia archegoniulu.

Che'ra genuriloru.

1. Sporocarpuiile coriacee, bi-, patruloculare, dehiscente si inserate la bas'a foilor sau la bas'a petiolilor acestorui foi.
2. Sporocarpuiile solitari, sessile, 4 locale. Foile setiforme *Pilularia*.
- 2* Sporocarpuiile pedicelate, câte 2—3 lângă olalta, biloculare. Foile lungi petiolate, 4 foliolate (cá unu trifoiu cu 4 frundie) *Marsilea*.
- 1* Sporocarpuiile membranacee, 1 locale, nedehiscente.
3. Sporocarpuiile glomerate, inserate intre fibrele radacinei, Foile eliptice *Salvinia*.
- 3* Sporocarpuiile solitari, adcescute la bas'a foilor cu suprafati'a interióra alu acestorui foi. Foile subulate, in partea inferióra fistulóse si la bas'a dilatate *Isoetes*.

Pilularia L. Pilularie.

Sporocarpuiile solitari, inserate la bas'a foilor, fórte scurtu pedunculate, globóse, coriacee, 4 locale si dehiscente in 4 lobi. Sporangiiile, cea inferióre conțnu in unu locu unu unicu sporu mai mare (macrosporu), ovalu, la mijlocu constrinsi, iara sporangiiile superióre conțnu unu numeru tare mare de spori fórte mici (microspori).

P. globulifera L. P. globulifera. Foile setiforme, erecte fára lamina, cea tinere coclearu-involute. Sporocarpuiile de marimea unui bobu de mazere (*Pisum L.*) Rhizoma fórte lungu repenta produce foi deschisu-verdi si inalte dela 0.02—0.10 metr. Pre lacuri si in alte ape stagnante.

In fostulu districtu alu Naseudului pána acumu nu s'a aflatu.

Marsilea L. Marsilee.

Sporocarpuiile pedicelate si inserate la bas'a petiolilor foilor, solitari, ori câte 2—3 pre pediceli 2—3 fidi, coriacee, subglobóse, ori ovale, biloculare, dehiscente in 2 lobi. Sporangiiile conțnu macro- si microspori amestecati. Macrosporii conțnu câte unu unicu sporu ovalu-oblongu si neconstrinsu la mijlocu, iara microsporii sunt fórte numerosi.

M. quadrifolia L. M. cu patru foi. Foile lungu petiolate, cu 4 folióle (cá la unu trifoiu cu 4 frundie), foliólele obovatu-cuneate, pre margini de totu intregi, glabre. Radacina repenta. Foile de inaltimea speciei precedente.

In lacuri si in alte ape stagnante.

In fostulu districtu alu Naseudului pána acumu nu s'au aflatu.

Salvinia Michel. Salvinie.

Sporocarpuiile membranacee, globóse, inserate intre fibrele radacinei, câte 4—8 glomerate, 1 locale, nedehiscente. Macrosporangiiile conțnu macrospori subrotundi-tetraedri, iara microsporangiiile conțnu microspori oblongi.

I. S. natans Hoffm. (Marsilea natans. L). S. natanta.

Foile eliptice, obtuse, pre pagin'a superióra (deasupra) stelatu-hispidule, dela 0.008—0.010 metr. inalte. Sporocarpuiile glomerate.

Plânta notatóre pre suprafatia apei pre lacuri.

Acésta plânta inca nu s'a aflatu pána acum in fostulu districtu alu Naseudului.

Isoetes L. Isoete.

Sporocarpuiile membranacee, 1 locale, nedehiscente, ovale, ori subrotunde, adcescute la bas'a dilatata a foilor pre suprafati'a interióra alu acestorui foi.

I. echinospora Dur. (I. lacustris Bmgt. En. Trans.)

I. echinosporu. Foile subulate, aprópe pelucide, in partea inferióra fistulóse si la basa dilatate. Macrosporii fórte indesuiti cu veruce tare fragile si subtili in forma de ghimpisiori, dela cari se deduce si numirea. Plânta dela 0.06—0.15 metr. inalta.

Sub apa pre fundulu lacuriloru.

Nici acésta plânta nu s'a aflatu in fostulu districtu alu Naseudului.

(Va urmá).

Sciri scolare.

1. Personalulu scólei si alu internatului.*).

A) Personalulu scólei.

1. Directorulu:

I. Popescu, Profesoru in Seminariulu „Andreianu“, membru ordinariu alu Comitetului Asociatiunei si directoru onorariu pentru conducerea afaceriloru scolare.

2. Invetiatorii:

Petru Spanu, doctoru in filosofia dela universitatea din Iena, invetiatoru ordinariu provisoriu, a propusu limb'a germána in clas'a I.—IV., istori'a universala in clas'a II. si III., istori'a Ungariei in clas'a IV., geografi'a in clas'a II. si III., higien'a in clas'a IV.

Vasile Bolog'a, doctoru in filosofia dela universitatea din Budapesta, invetiatoriu ordinariu provisoriu, a propusu limb'a romana in clas'a I.—IV., limb'a maghiara in clas'a I.—IV.

Michailu Pervu, absolventu alu sciintielor naturalu dela universitatea din Greifswald, cu examenu profesorulu fundamentalu, invetiatoriu ordinariu provisoriu, a propusu aritmetic'a in clas'a I.—IV., geometri'a in clas'a IV., chemi'a in clas'a III., geografi'a in clas'a I. si IV., istori'a naturala in clas'a I. si II., fisic'a in clas'a IV. si desemnulu in clas'a I. si II.

*). In interesulu membriloru Asociatiunei facemu locu aici la acestea informatiuni din program'a scólei civile de fete in anulu alu III-lea.

Aureli'a Filipescu, absolventa a preparandiei de statu din Clusiu, invetiatoare ordinara provizora, a propus lucrulu de mână in clas'a I—IV., economi'a de casa in clas'a III., desemnulu in clas'a III. si IV. si music'a vocala in clas'a I.—IV.

3. Catechetii:

Prea Cuviosia Sa *Dr. Ilarionu Puscariu*, archimandritu si asesoru consistorialu, a propus religiunea eleveloru gr.-or. din tôte clasele.

Parintele *Nicolae Toganu*, preotu si cooperatoru la parochi'a gr. cath. din Sibiiu, a propus religiunea eleveloru gr. cath. din tôte clasele.

4. Instructorii:

Elena Petrascu, directór'a internatului, a propus limb'a franceza cá studiu neobligatu eleveloru in tôte clasele.

George Dim'a, profesoru seminarialu, a instruat in musica vocala 40 eleve si in cea instrumentala 4 eleve.

Sabina Brote, a instruat in musica instrumentala 18 eleve.

Matilda Mangesius, invetiatoare la scól'a evanghelica de fete, a instruat in gimnastica elevele din cl. I. II. si III.

B) Personalulu internatului:

a) directorulu scólei este totodata si alu internatului.

b) directóra internatului *Elena Petrascu*.

c) medicu de casa *Dr. Ioan Mog'a*.

d) ajutóre: doue guvernante si o bona.

2. Materialulu din obiectele de invetiamentu pertractatu in anulu scolaru 1888/9.

Clas'a I.

1. *Religiunea si morala*, conformu dispositiuniloru facute de autoritatile confesionale.

2. *Limb'a romana*, 3 óre pe septemàna: Cetirea logica si estetica. Reproducerea materialului cetitu cu cuvèntulu si in scrisu si apoi contragerea lui. Memorizarea de fabule si legende. Din etimologie cuvintele variabile cu deosebita privire la ortografia; din sintaxa partile principale si secundare ale propositiei. Pe fia-care luna doue teme in clasa.

3. *Limb'a maghiara*, 3 óre pe septemàna: Cetirea logica cu considerare la pronuntiarea si accentuarea cuvintelor. Exercitii la tabla. Pe bas'a propositiiloru felurile de cuvèntu. Numele posesive si verbulu „a avea“. Conjugarea verbeloru predicative la indicativu presentu. Memorizarea de poesii mai mici. Pe fia-care luna o tema in clasa.

4. *Aritmetic'a*, 3 óre pe septemàna: Cele patru operatiuni fundamentale cu numeri intregi si fractiuni decimale. Descompunerea numeriloru in factori. Cu frângerile comune aditiunea. Cunoscintie din mesurile metrice, banii.

5. *Istori'a naturala*, 2 óre pe septemàna: Zoologi'a; vertebratele, descrierea si gruparea loru dupa insusirile caracteristice.

6. *Geografi'a*, 2 óre pe septemàna: Elementele geografiei matematice si fisicale, apoi geografi'a fisicala si politica a Ungariei, pe lãnga deprinderi in desemnarea de mape despre materialulu propusu.

7. *Lucrulu de mână*, 3 óre pe septemàna: Impletire de ciorapi, modele impletite si crosietate, chindisiri simple.

8. *Desemnu*, 2 óre pe septemàna: Linii óble si curbe, figuri cu linii óble si curbe dupa natura si dupa modele grafice.

9. *Caligrafi'a*, 2 óre pe septemàna: Scriere cu litere latine si germâne.

10. *Music'a vocala*, 2 óre pe septemàna: Scale dure, exercitii unisono si in 2 voci. Cãntece simple in 2 voci.

11. *Gimnastic'a*, 2 óre: Exercitii libere, cu altere si la aparate. Jocuri gimnastice.

Clas'a II.

1. *Religiunea si morala*, conformu dispositiuniloru facute de autoritatile confesionale.

2. *Limb'a romana*, 3 óre: Pe bas'a lecturii din etimologie cuvintele neflexibile si din sintaxa propositi'a simpla pura si augmentata, propositi'a compusa si contrasa. Formarea cuvintelor, ortografi'a. Cetire logica si estetica, exercitii de stilu, recitari de poesii. Pe fia-care luna 2 teme in clasa sau acasa.

3. *Limb'a maghiara*, 3 óre: Cetire cu pronuntiare curata si accentuare corecta. Traduceri si exercitii la tabla pentru deprinderea in ortografie. Conjugarea verbeloru regulate in tôte modurile si timpurile. Piese de cetire in prosa si versuri cu memorizare si recitare. O tema in scóla pe fia-care luna.

4. *Aritmetic'a*, 3 óre: Repetirea celoru propuse in cl. I. Divisibilitatea numeriloru, mesura comuna mai mare, pluralitatea comuna mai mica. Cele patru operatiuni cu fractiuni vulgare. Fractiunile decimale in legatura cu mesurile metrice de lungime, capacitate si greutate si cu banii nostri.

5. *Istori'a naturala*, 2 óre: Zoologia; descrierea unoru animale cu note mai caracteristice din timpulul molusceloru, artropodeloru, vermiloru echinodermelor, celenteratelor, protozoeloru si gruparea loru. Caracterizarea in trasuri generale a timpulul vertebratelor. Botanica: dicotiledonele, descrierea loru din punctu de vedere economicu si gruparea loru.

6. *Istori'a universală*, 2 óre: Istori'a popóreloru antice, indeosebi istori'a Eliniloru si a Romaniloru din punctulu de vedere alu culturii.

7. *Geografi'a*, 2 óre: Geografi'a fisicala si politica a Europei si a tieriloru din giurulu marii mediterane din Asi'a, si Afric'a.

8. *Lucrulu de mână*, 3 óre: Impletire si crosietare dupa modele mai complicate, chindisire si filatura.

9. *Desemnu*, 2 óre: Figuri cu linii óble si curbe. Ornamente simple si plante fãra umbra.

10. *Caligrafia*, 2 óre: Scriere cu litere latine si germâne.

11. *Music'a vocala*, 1 óra: Scale dure si moi, exercitii mai complicate unisono si in 2 voci, cãntece in 2 si 3 voci.

12. *Gimnastica*, 2 óre: Exercitii libere, cu altere si la aparate. Jocuri gimnastice.

Clas'a III.

1. *Religiunea si morala*, conformu dispositiuniloru facute de autoritatile confesionale.

2. *Limb'a romana*, 3 ore: Analisari sintactice. Notiuni despre stilu; acte oficiale mai obicinuite; naratiuni si descrieri; genurile de poesie pe bas'a poeziiloru cetite. Recitari. Câte doue teme in clasa pe fia-care luna.

3. *Limb'a maghiara*, 3 ore: Cetire logica si estetica. Repetirea verbeloru. Conjugarea verbeloru neregulate. Verbe factitive si potentiale. Exercitii la tabla. Din sintaxa felurile de propositii. Piese in prosa si versiuni din cartea de cetire cu traducerea si reproducerea cu vorba si in scrisu a celoru cetite. Câtev'a poezii memorisate si recitate. O tema in clasa pe tota lun'a.

4. *Aritmetic'a*, 2 ore: Repetirea celoru percurse in clas'a II. Regula de trei simpla si compusa pe bas'a proportiuniloru si conclusiuniloru. Aplicarea fractiuniloru la rezolvirea temelor, ce cad in resortulu acestoru regule.

5. *Geografi'a*, 2 ore: Completarea cunoscintieloru din geografia, matematica si fizica. Geografi'a Europei cá repetitie, apoi geografi'a celorlalte continente.

6. *Istori'a*, 3 ore: Faptele principale din istori'a universală cu deosebita considerare a desvoltarii culturale a genulu omenescu.

7. *Chemia*, 2 ore: Notiunile fundamentale din Chemia anorganica si organica. In legatura cu acelea fenomene chemice din viati'a de tôte dilele ca: apa, aer, nutremântulu vegetalu dupa compositi'a lui si a folosului pentru organismulu nostru. Nutremântulu animalu, carne, oue, lapte dupa compositi'a loru. Beuturile nefermentative, tea, café'u; beuturile fermentative, bere, vinu, vinarsu, compositi'a loru, procesele chemice si folosulu loru pentru oganismulu nostru. Grasimea si compositi'a ei; intrebuintiarea ei la fabricarea luminiloru de stearina si a sapunului. Parfumurile si oleurile eterice, din care se facu acelea. Gazulu de iluminatu dupa compositi'a lui chemica si modulu de pregatire.

8. *Economi'a de casa*, 2 ore: Procurarea si conservarea lucruriloru necesare in familie. Despre locuintia, imbracaminte, nutremântu si administrarea speselor. Datorintiele morale ale stapânei de casa.

9. *Lucrulu de màna*, 2 ore: Broderie alba si colorata cusatura de albituri.

10. *Desemnu*, 2 ore: Ornamente mai complicate si plante fàra si cu umbra.

11. *Caligrafia*, 2 ore: Scriere cu litere latine si germàne.

12. *Music'a vocala*, 1 ora: Exercitii de cànecce cu 2 si 3 voci: exercitii in nimerirea tonuriloru.

Clas'a IV.

1. *Religiunea si morala*, conformu dispositiuniloru facute de autoritatile confesionale.

2. *Limb'a romana*, 3 ore: Genurile de poesie pe bas'a pieselor alese din autori. Date despre viati'a si activitatea scriitoriloru mai insemnati in literatura, cu deosebita atentiune la literatura poporala. Câte doue teme pe fia-care luna; una lucrata in clasa, alta acasa.

3. *Limb'a maghiara*, 3 ore: Din cartea de cetire piese alese, reproducerea libera a cuprinsului. Repetirea celoru

tractate in gramatica in clasele precedente. Din istori'a literaturii: poetii mai insemnati pe bas'a poeziiloru cetite. Recitari. Doue teme pe luna, acasa, si in scòla.

4. *Aritmetic'a*, 2 ore: Repetirea celoru invetiate in clasele premergătoare. Procentulu. Calcularea interesului, a capitalului si a timpului. Divisiunea proportionala si regul'a asocierii.

5. *Geometria*, 1 ora: Elementele geometriei. Afarea suprafetii patratului, triunghiului, paralelogramului, trapezului, multunghiului regulatu si neregulatu, a cercului si a sectorului. In legatura cu aceste mesurile de suprafatia. Cunoscererea corpuriloru geometrice si aflarea suprafetii si volumului.

6. *Fizic'a*, 2 ore: elementele fizicei. Caldur'a. Notiuni din mecanica, din magnetismu, electricitate, acustica si optica.

7. *Igien'a*, 2 ore: Notiuni de anatomie si fisiologie. Alimentele. Miscarea. Simtiurile si igien'a loru. Locuintia, hainele, aerulu, clima. Temperamentele. Otravirea, asfixia, leșinarea, epilepsia, arsii, inghetiatii, ranitii. Câteva bóle contagióse.

8. *Geografi'a*, 1 ora: Geografi'a matematica si fizica; cea din urma cu deosebita considerare a periódelor de formatiune geologica. Repetirea pe scurtu a geografiei celoru 5 continente din punctu de vedere fizicu.

9. *Istori'a patriei*. Epoccele principale din desvoltarea istoriei regatului ungaru. In liniamente generale si pe basa istorica cunoscintie din constituti'a patriei.

10. *Lucrulu de màna*, 2 ore: Brodaria alba si colorata. Cusatura de albituri, suplica si innodatulu.

11. *Desemnu*, 2 ore: Peisage, figuri animalice si omnesi cu umbra.

12. *Music'a vocala*, 1 ora: Exercitii in 2 si 3 voci. Cànecce in 3 si 4 voci.

Limb'a germàna, cá obiectu facultativu, a fostu invetiata de tôte elevele, dându-se pentru fia-care clasa lectii separate in câte 2 ore pe septemàna.

La limb'a francesa au participatu 45 eleve, cari, despartite in 4 cursuri au luatú câte 2 lectii pe septemàna, facédu exercitii in cetire, gramatica, ortografia, in traducere si in stilu.

La instructia in pianoforte au participatu 22 eleve.

Din limb'a romana, germàna si francesa au avutu elevele interne si câte doue ore de conversatie sub conducerea directórei si a guvernantelor.

Ordinarulu clasei I. a fostu Michailu Pèrvu.

" " II. " " Dr. Petru Spanu.

" " III. " " Aurelia Filipescu.

" " IV. " " Dr. Vasile Bolog'a.

3. **Conspectulu evelorú imatriculate in anulu scolaru 1888/9.**

1. *Elisabeta Bogdanu*, Sasciori.

2. *Paraschiva Branea*, Boitia.

3. *Maria Bratilesco*, Boitia.

4. *Valeria Colbasi*, Sibiiu.

5. *Minerva Cosm'a*, Sibiiu.

6. *Cornelia Dum'a*, Daneș.

7. *Eugenia Macavei*, Bucium-Siasa *).
8. *Aurelia Mog'a*, Sibiiu.
9. *Cornelia Pasca*, Salciua de josu *).
10. *Mariór'a Petrutiu*, Misca *).
11. *Paraschiva Popu*, Resinariu.
12. *Paraschiva Popa*, Boitia.
13. *Livia Popescu*, Nadab *).
14. *Gliceria Popesculu*, Partestii de josu (Bucovina) *).
15. *Maria Rosc'a*, Seliste *).
16. *Paraschiva Rosca*, Turnisioru.
17. *Neaga Rasoiu*, Seliste *).
18. *Elena Serbu*, Chisindea *).
19. *Eugenia Tabacariu*, Muresiu Osiorcheiu *).
20. *Irina Zehan*, Dicsó-Szt.-Mártonu *).

Clas'a II.

1. *Florica Antalu*, Beiusiu **).
2. *Elisabeta Badila*, Sibiiu.
3. *Iustina Bârza*, Seliste ***).
4. *Ana Bogdan*, Crisciori *).
5. *Aurelia Candrea*, Sibiiu.
6. *Sabina Davidu*, Bucium-Isbita *).
7. *Lucia Feier*, Boros-Ineu *).
8. *Valeria Feier*, Boros-Ineu *).
9. *Virginia Florescu*, Ighiiu **)
10. *Aurelia Hossu*, Deés *).
11. *Cornelia Lacatusiu*, Dobr'a *).
12. *Maria Macaveiu*, Bucium-Siasa *).
13. *Eugenea Mateiu*, Sibiiu.
14. *Eugenia Mog'a*, Sibiiu.
15. *Rachila Mog'a*, Sasciori.
16. *Olga Poruț*, Almasiulu-mare *).
17. *Iolanta Robotinu*, Poian'a-Hunedórei *).
18. *Aurelia Serbu*, Pilulu-mare *).
19. *Ersilia Sturz'a*, Sepreusiu *).
20. *Victoria Suci*, Sistarovetiu *).

Clas'a III.

1. *Minerva Balint*, Rosia-de-munte.
2. *Livia Casioltianu*, Lancrem ***).
3. *Gabriela Codreanu*, Siclau *).
4. *Sofia Davidu*, Bucium-Isbit'a *) †).
5. *Amalia Dim'a*, Hunedór'a.
6. *Eugenia Grévu*, Mercurea.
7. *Daleria Moldovanu*, Baitia *).
8. *Elena Munténu*, Desiu *).
9. *Silvia Paleu*, Biseric'a-Alba *).
10. *Aurora Pavlovici*, Pâncota *).
11. *Adelina Piso*, Secarâmbu *).
12. *Elena Popescu*, Sibiiu.
13. *Letitia Rosc'a*, Sibiiu.
14. *Eugenia M. Rosiu*, Biseric'a-Alba *) ***).
15. *Leontina Simonescu*, Lugosiu ***).
16. *Cornelia Stoic'a*, Seliste.
17. *Silvia Trifanu*, Abrudu.
18. *Aurelia Trónca*, Seliste.
19. *Eugenia Vasilichi*, Sibiiu **).

*) Interna.

**) Extraordinara.

***) A parasitu scól'a in decursulu anului.

†) A reposatu.

Clas'a IV.

1. *Lucia Cosm'a*, Sibiiu.
 2. *Elena Cuntianu*, Sibiiu.
 3. *Maria Damianu*, Balsia *).
 4. *Maria Garoiu*, Zernesti *).
 5. *Aurelia Henzelu*, Abrudu ***).
 6. *Sofia Jucu*, Prebulu, *).
 7. *Alexandrina Mateiu*, Sibiiu.
 8. *Alexandrina Mog'a*, Sibiiu.
 9. *Eugenia Nichit'a*, Zelau *).
 10. *Aurelia Onu*, Covasînt *) **).
 11. *Sabina Piso*, Secarâmb *).
 12. *Emilia Popescu*, Nadab *) **).
 13. *Ersilia Popovici*, Hatiegu.
 14. *Virgilia Tipeiu*, Sebesiulu-sasescu.
 15. *Ersilia Tom'a*, Sibiiu.
- 4. Conspectulu eleveloru din internatu †).**
1. Ana Bogdanu, Crisciori.
 2. Maria Cherestes, Deésiu.
 3. Gabriela Codrénu, Siclau.
 4. Maria Damianu, Balsia.
 5. Sabina Davidu, Bucium-Isbita.
 6. Sofia Davidu, Bucium-Isbita.
 7. Lucia Feier, Boros-Ineu.
 8. Valeria Feier, Borosiu-Ineu.
 9. Virginia Florescu, Ighiiu.
 10. Maria Garoiu, Zernesci.
 11. Aurelia Hossu, Budapesta.
 12. Sofia Jucu, Prebulu.
 13. Tereza Jurc'a, Ravasielu.
 14. Cornelia Lacatusiu, Dobra.
 15. Aglae Lupu, Sucéva (Bucovin'a).
 16. Eugenia Macavei, Bucium-Siasia.
 17. Maria Macavei, Bucium-Siasia.
 18. Valeria Moldovanu, Baitia.
 19. Elena Munténu, Deésiu.
 20. Eugenia Nichita, Zelau.
 21. Aurelia Onu, Covasînt.
 22. Silvia Paleu, Biseric'a-Alba.
 23. Cornelia Pasc'a, Salciua de josu.
 24. Aurora Pavlovici, Pâncota.
 25. Marióra Petrutiu, Misca.
 26. Adelina Piso, Secarâmbu.
 27. Sabina Piso, Secarâmbu.
 28. Emilia Popescu, Nadab.
 29. Livia Popescu, Nadab.
 30. Gliceria Popesculu, Partestii-de-josu. (Bucovin'a)
 31. Olg'a Porutiu, Almasiulu-mare.
 32. Neaga Rasoiu, Seliste.
 33. Iolanta Robotinu, Poian'a-Hunedorei.
 34. Maria Rosc'a, Seliste.
 35. Eugenia M. Rosiu, Biseric'a-Alba.

*) Interna.

**) Extraordinara.

***) A parasitu scól'a in decursulu anului.

†) Elevelu, alu caroru nume s'a tiparitu cu litere cursive, au frecventatu scól'a elementara a „Reuniunii femeiloru romane“ din Sibiiu.

36. *Maria Seleschi*, Calinesti, (Bucovin'a).
37. *Aurelia Serb*, Pilulu-mare.
38. *Elena Serbu*, Chisindia.
39. *Ersilia Sturza*, Sepreus.
40. *Victoria Suciu*, Sistarovetiu.
41. *Minodora Teulescu-Vasiu*, Craciunesci.
42. *Eleftera Verra*, Bucuresci (Romani'a).
43. *Marióbra Verra*, Bucuresci (Romani'a).
44. *Irina Zehan*, Dicső-Szt.-Márton.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 164/1889.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului român, luatu in sedinti'a dela 3 Iulie n. 1889.

Presedinte: G. Baritiu. Membrii presenti: Elia Macellariu, P. Cosm'a, I. St. Siulutiu, I. Hannea, Z. Boiu, Ioanu Popescu.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 57. Arsintie Suciu din Pintie, se róga sè se confere fiului seu, Vasilie, ucenicu de faurarie, unu ajutoriu pentru de a'si putea continuá meseri'a. (Ex. Nr. 138/1888).

— Nefiindu vacantu nici unulu din ajutoarele menite pentru invetiacei de meserii, cererei de fatia nu se póte satisfice. Se indruma inse petentele la concursese, ce se voru escrie la timpul seu din partea comitetului, conformu concluseru care se voru luá de càtra viitórea adunare generala din Augustu a. c.

Nr. 58. Se presentéza hãrti'a Inaltului Ministeriu reg. ung. de culte si instructiune publica dto 12 Maiu a. c. Nr. 6364 cuprindiendu dispositiuni speciale relativu la primirea eleviloru dela scólele medii in scólele civile. (Ex. Nr. 140/1889).

— Se transpune spre scire directiunei dela scól'a Asociatiunei.

Nr. 59. Se presentéza hãrtia directiunei despartimentului XII. (Desiu) alu Asociatiunei dto 13 Augustu 1888, prin care se substerne protocolulu adunarii generale a despartimentului, țnute la 30 Augustu 1888, In Iclanda-mare, nu inse si sum'a incassata de pe la membrii Asociatiunei in numit'a adunare, din care cauza a trebuitu sè se amàne revisuirea protocolului.

La repetite provocari a substernutu in fine numit'a directiune prin hãrtia dto 8 Iuniu a. c. Nr. 3 si sum'a de 48 fl. v. a. incassata la adunare dela membrii vechi si noi, precum si urmatóarele acte:

- a) protocolulu subcomitetului dto 13 Octombree 1888.
- b) raportulu directiunei dto 23 Decembre 1888.
- c) protocolulu subcomitetului dela 26 Iuniu a. c. si
- d) registrulu membriloru din despartimentu.

Directiunea scusa intãrdierea cu procederea comitetului filialu din Iclanda-mare, cu morbulu indelungatu alu directorulu si cu neinteresarea cassariului dlui Dr. I. Farcasiu.

Din protocolulu adunarii generale se vede:

1. cà sau incassatu dela membrii ordinari vechi si noi si dela membrii ajutatori sum'a de 69 fl. 05 cr.

2. cà s'a alesu de cassariu dl. Dr. I. Farcasiu candidatulu de avocatulu.

3. cà s'a statoritu budgetulu pro 1888 cu esite in sum'a de 50 fl. v. a. si anume:

a) cá spese de cancelarie, postuportu, tiparituri, calatorie la adunarea generala 20 fl.

b) pentru doue ajutoare á 10 fl. pentru invetiacei de meserii 20 fl.

c) pentru sustinerea bibliotecei 10 fl.

4. cà adunarea generala proxima sè se țna in Deju, terminulu avèndu a fi fixatu de subcomitetulu.

5. cà s'a propusu, cá despartimentulu Gherl'a se fia contopitu in celu din Deju.

6. cà s'au insinuatulu 3 dissertatiuni:

a) „Despre poesi'a poporala“ de Petru Muresianu Sireganulu;

b) „Despre invetiamentulu la noi, privitu in rezultatele actuale“ de Petru Petrisioru clericu din Sasca;

c) „Famili'a la diferite popóre“ de Aug. Paulu, studentulu in teologie si filosofie.

Cele de sub b si c s'au cetitu in adunare, cea de sub a remasu se fia publicata in fói'a Asociatiunei.

Din protocolulu subcomitetului dela 26 Maiu a. c. se vede, cà in loculu dlui Dr. I. Farcasiu, carele nu s'a interesatu de lucru si nici membru alu Asociatiunei nu este, dupa-ce nu 'si a platitu tax'a, s'a substituitu in oficiulu de cassariu alu despartimentului in modu provisoriu, pàna la proxim'a adunare generala dlu Dr. G. Triponu candidatulu de avocatulu.

Se constata, cà pe cale presidiala s'a adeveritu primirea sumei de 48 fl. v. a. substernuta, dupa cum s'a aretatu mai susu, din partea directiunei despartiemantului de sub intrebare. (Ex. Nr. 328/1888 si 142/1889).

— Cuprinsulu protocóleloru substernute servescu spre sciintia cu aceea:

a) cà directiunea se deslusiasca, cum crede, cà se va putea acoperi sum'a de 50 fl. preliminata cá esite pro 1888, dupace banii reținuti din sum'a incassata la adunarea din Icland'a-mare nici pe departe nu ajungu spre a o egala;

b) cà membrii noi voru primí diplomele numai dupa-ce voru fi obținutu aprobarea adunarii generale a Asociatiunei.

c) cà in ceea-ce privesce proiectat'a contopire a despartimentului Gherl'a cu despartimentulu Deju, afacerea se țne, avèndu a se urma intocmai cá pàna acumu, pàna se va stabili definitivu nou'a arondare a despartieminteloru Asociatiunei proiectata din partea acestui comitetulu.

b) cà substituirea făcuta in oficiulu de cassariu se incuviintéza.

Nr. 60. Presidiulu raportéza despre pasii, ce pe cale presidiala au trebuitu sè se întreprindia pentru scurtimea terminului pusu dela Comitatu, in caus'a dreptului de móra alu Asociatiunei in comun'a Vidr'a-de-susu, in urm'a hãr-

ției avocatului nostru a d-lui Dr. I. Ratiu din Turd'a. (Ex. Nr. 144/1889).

— Spre știința. Biroul se însărcinează cu continuarea pasilor întreprinși.

Nr. 61. Eva I. Ceposu cere unu ajutoriu pentru fiulu ei, că se'lu p'ota da la vre-o meserie. (Ex. Nr. 147/1889).

— Se îndruma la concursulu ce se va escrie la timpulu seu.

Nr. 62. Presedintele Asociatiunii, dlu G. Baritiu, a donatu pentru colectiunea numismatică și pentru bibliotecă Asociatiunii:

1. medali'a cea mare comemorativa din bronz de tunu, relativa la proclamarea regatului Romaniei;

2. medali'a in memori'a lui Mironu Costinu;

3. Amon v. Trevenfest Ritter G. Gechichte des k. k. Inf. Rgmts. Nr. 50 Fr. L. Groshertzog v. Baden, Wien 1882.

4. G. Baritiu. Părți alese din Istori'a Transilvaniei vol. I. Sibiu 1889. (Ex. Nr. 149/1889).

— Cu multamita spre știința, avându a se adevări primirea.

Nr. 63. Dl. I. Cosieriu, provocându-se la hărți'a acestui comitetu dto 8 Iunie a. c. Nr. 124 raportădiă despre stadiulu in care se afla afacerea cu lasământulu dupa I. P. Bota, precum și despre pasii, ce 'i a întreprinsu spre a esoperă o copia vidimata de pe testamentulu fericitulu Bota. (Ex. Nr. 150/1889).

— Spre știința.

Nr. 64. Dl. B. Basiot'a prin hărta dto 18 Iunie a. c. arata pasii, ce i-a întreprinsu densusu in caus'a descrisa la punctulu precedentu (Ex. Nr. 152/1888).

— Spre știința.

Nr. 65. Comitetulu „Reuniunii femeiloru romane din Sibiu“ prin hărta dto 16 Iunie a. c. arata, că cu $\frac{1}{4}$ a. c. a terminatu colectarea de modele pentru lucruri de mână femeiesci, in scopulu instructiunii in școl'a de fete a Asociatiunii, și substerne, pe lângă consemnare, obiectele intrate dela datulu raportulu seu din urma, 26 Decembre 1888 Nr. 105.

In legatura numitulu comitetu presenta și notele despre speșele avute cu colectarea in suma de 47 fl. 71 cr. v. a. spre egalare, multamindu acestui comitetu pentru-că 'i s'a incredintiatu acésta afacere, și asigurându'lu și pe viitoru de servitiile sale in favorulu școléi Asociatiunii. (Ex. Nr. 153/1889).

— Cu multamita spre știința, avându a se adevări primirea modeleloru trimise.

Sum'a de 47 fl. 71 cr. v. a. se avisădiă la cass'a Asociatiunii spre platire. Ofertulu comitetulu „Reuniunii femeiloru“ de a'și pune și in viitoriu servitiile sale in favorulu școléi Asociatiunii, serveșce spre placuta știința cu atātu mai v'ertosu, cu cātu chiar și până aci, acea întreprindere de a căuta la poporulu romanu modele de tieseturi, cuseturi și alte lucruri de mână, a inceputu a destepta o emulatiune nobila, pe care trebuie se o dorimu cu totii și care s'a manifestatu in parte și la espositiunea surprindietóre a lucruriloru de mână cu ocașiunea esameneloru dela școl'a și internatulu Asociatiunii transilvane din anulu acesta.

Nr. 66. Raportulu dnului Basiliu P. Harsianu avocatulu in afacerea lasământulu dupa A. Iancu, a legatulu dupa Ioanu Romanu din Fagarasiu și in caus'a lui Visia G. contra Curesu Vasile. (Ex. Nr. 155/889).

Serversce spre știința, avându a se folosí la compunerea raportulu generalu alu comitetulu către adunarea generala a Asociatiunii din acestu anu.

Sibiu, d. u. s.

Georgie Baritiu m. p.,
presedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.

Acestu procesu verbalu se increde spre verificare dloru: Ioanu Popescu, Ios. St. Siulutiu, P. Cosm'a.

S'a cetitu și verificatu. Sibiu in 5 Iulie 1889.

I. Popescu m. p.

I. St. Siulutiu m. p.

P. Cosm'a m. p.

Nr. 176/1889.

Procesu verbale

alu comitetulu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a română și cultur'a poporulu romanu luatulu in ședinti'a dela 9 Iulie 1888.

Presedinte: George Baritiu. Membrii presenti: Br. D. Ursu, I. Hanea, E. Macellariu, I. St. Siulutiu, I. Popescu, B. P. Harsianu.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 67. On. Directiune dela școl'a Asociatiunii prin hărta dto 3 Iulie a. c. Nr. 74 substerne spre revisuire protocolulu luatulu in conferinti'a corpulu didacticu dela numit'a școlă, ținuta la 1 Iulie a. c.

Din protocolu se vede:

a) că examenele publice s'au ținutu, conformu programei stabilite sub conducerea presedintelui Asociatiunii, a dlui G. Baritiu, și a decursu spre deplina multamire.

b) că dlu inspectoru de școle alu comitatulu Sibiulu in cerutu, se 'i se arete oficiosu modulu, ce se va urma, și rezultatulu, ce se va obține cu ocașiunea compunerii corpulu didacticu pentru anulu viitoriu.

c) că fisiculu comitatulu luându ansa dela unu singuru casu de morbu contagiosu ivitu acum la finea anulu școlasticu, a cerutu, că pe viitoriu se se faca provisiune, precum este la tôte institutele de educațiune organizate cu multa prevedere și grija, că elevele, care s'ar intempla vreodata că se fia atacate de morburi contagiöse, se nu zaca in internatulu edificiuulu școléi, căci in asemenea casuri conformu legiloru existente, internatulu ar' trebui se se inchida; ar fi deci se se faca ingrigiri de unu localu afara din edificiuulu institutulu pentru casurile amintite.

d) că s'a observatu in decursulu anulu, că tievile, care conducu ap'a din scaldatori și din bucatarie, une-ori se astupa și că aceste defecte ar trebui îndreptate.

e) că in vederea eventualitati de a se deschide pentru anulu viitoriu cursulu complimentariu, ar fi a se face ingrigiri inca de o putere didactica, ordinara sau suplenta. (Ex. Nr. 161/1889).

— ad a) raportulu despre examenele publice servește spre știința cu plăcere.

ad b) se scrie concursu pentru ocuparea celor 3 posturi de invetatori și a postului de invetator, er' la timpul seu Onoratulu inspectoratu se fia incunoscintiatu despre rezultatulu obținutu la ocuparea corpului didacticu.

ad c și d) se alege o comisiune in persoanele dloru G. Baritiu, Br. D. Ursu și G. Candrea, carele din urma in calitatea sa de cassariu este totodata și economulu zidiriloru Asociatiunei

Acésta comisiune se autorisédia, cá dupa-ce va fi consultatu barbati esperti in lucru, se iee mesurile de lipsa; cá inca in decursulu feriiloru se se delature lipsele și neajunsurile aretate.

ad e) pentru casulu, cându se voru presenta eleve, se se deschida și cursulu complementariu; încátu pentru instituirea unei noue puteri didactice, afacerea se ține de o camdata in suspensu.

Nr. 68. Onorat'a Directiune dela scól'a Asociatiunei, prin hârtia dto 9 Iulie a. c. Nr. 80 substerne unu raportu despre socotelele scólei și ale internatului pe timpul dela 1 Iulie 1888 până 7 Iulie a. c. (Ex. Nr. 175/1889).

— Se transpune unei comisiuni in persoanele dloru E. Macelariu și G. Candrea, carea va avea se censureze socotelele, care se afla depuse la director'a institutului, er' despre rezultatu se raporteze la timpul seu comitetului.

Sibiiu, d. u. s.

G. Baritiu m. p.,
presedinte

Dr. I. Crisianu m. p.,
secret. II.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde d-loru: Ioanu Hanea, Elie Macelariu, Ioanu Popescu.

Cetitu și verificatu. Sibiiu in 10 Iuliu 1889.

E. Macelariu m. p. Ioanu Hanea m. p. Ioanu Popescu p. m.

Avisu!

Conformu conclusului comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, adusu in sedinti'a dela 9 Iulie a. c. la scól'a civila de fete cu internatu a Asociatiunei se va deschide cu inceperea anului scolasticu 1889/90 de nou cursulu complementariu, prevediutu in statutulu de organizare §. 4 pentru casulu, cându se voru presenta eleve.

Fiindcă amintitulu cursu are in prim'a linie mernirea; a da invetiamentulu din clasele ordinare o directiune pronuntata spre ocupatiunile, ce astépta pe eleve in viati'a practica, prin urmare a satisface nesce trebuintie fôrte insemnate, se atrage asupr'a lui luarea aminte a Onoratorulu parinti interesati. Elevele, care

dorescu se fia primite in acestu cursu, voru avea se se insinue la directiunea institutului celu multu până la 3 Septemvrie n. a. c.

Sibiiu, in Iulie 1889.

Comitetulu Asociatiunei transilvane.

Nr. 176/1889.

Concursu.

Pentru ocuparea cu 1 Septemvrie n. a. c. a 3 posturi de invetatori și a a unui postu de invetator la scól'a civila de fete cu internatu a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu, prin acésta se scrie concursu.

Doritorii de a ocupá vre-unulu dintre posturile amintite au se presente urmatóarele documente:

a) atestatu de botezu;

b) documentu despre cualificatiunea ceruta prin legea statului (§ 103 a Art. de lege XXXVIII din 1868 pentru ocuparea de posturi de invetatori la scóle civile;

c) o aretare in scrisu despre studiile pregatitoare și despre ocupatiunea de până acum;

d) aretarea specialitatii, pentru care sunt pregatiti cu deosebire, și

e) fiindu limb'a romana limb'a de propunere, se dovedésca cá posedu perfectu limb'a romana in vorbire și in scriere; pentru postulu de invetator se cere, pe lângă cualificatiunea amintita mai susu, și cualificatiune speciala pentru lucrulu de màna și vârsta de celu puțin 20 de ani.

Concurentii, cari voru dovedí aptitudinea speciala in privinti'a cunoșcerei și a limbei germane, franceze, a gimnasticeii sau altei specialitati de scóla, vor avé preferintia intre cei altfelu cu pregatiri egale.

Fia-care concurentu, care va fi alesu invetatoriu sau invetator, se obliga a propune până la maximulu de 30 óre pe septemàna.

Cu posturile, ce sunt a se ocupa, sunt impreunate urmatóarele beneficii:

a) invetatoriloru salariu anualu de câte 700 fl. v. a. și 150 fl. v. a. bani de quartiru;

b) invetatoriei, pe lângă intréga întreținere in internatu (viptu, locuintia, incalđitu, luminatu, spalatu) salariu anualu de 400 fl. v. a.

Concursele insoțite de documentele numite mai susu se se presente subsemnatului comitetu până la 15 Augustu st. n. anulu curentu.

Din sedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana și cultur'a poporului romanu ținuta in Sibiiu la 9 Iulie n. 1889.

Georgie Baritiu m. p.,
presedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secretariu II.